

Nowe liceum i technikum

REFORMA 2019

Przedmiot:

PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Zakres:

PODSTAWOWY

Zasadnicza zmiana w stosunku do podstawy programowej z 2012 roku

- **Większa szczegółowość i ilość treści**, co skutkuje większą objętością nowej podstawy programowej.
- **Realizacja przedmiotu w ciągu dwóch lat.**
- **Usunięcie większości zagadnień ekonomicznych z podstawy wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej, które były wcześniej omawiane w gimnazjum.**
- **Większość zagadnień ekonomicznych wprowadzanych na lekcjach przedsiębiorczości dla uczniów szkoły średniej będzie zupełnie nowa;** wymaga to od nauczycieli szkół średnich wprowadzania tych zagadnień od podstaw z koniecznością wyjaśniania podstawowych pojęć ekonomicznych.
- **Większy nacisk położony jest na zagadnienia związane z etyką biznesu i instytucjami finansowymi.**

SZCZEGÓŁOWE PORÓWNANIE PODSTAW PROGRAMOWYCH: Z 2012 R. I 2018 R.

Obszar	Podstawa programowa z 2012 r.	Podstawa programowa z 2018 r.
Dane podstawowe wynikające z siatki godzin		
Liczba godzin na realizację przedmiotu w cyklu nauczania	60	60
Tygodniowy wymiar godzin na realizację przedmiotu	2	1 + 1
Klasa, w której należy realizować przedmiot	1	2, 3
Realizacja przedmiotu – zagadnienia z podstawy programowej		
Cele edukacyjne	I. Komunikacja i podejmowanie decyzji. Uczeń wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki, zarówno pozytywne, jak i negatywne. II. Gospodarka i przedsiębiorstwo. Uczeń wyjaśnia zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa i sporządza prosty biznesplan; charakteryzuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki i instytucji rynkowych oraz rolę państwa gospodarce; analizuje aktualne zmiany i tendencje w gospodarce świata i Polski; rozróżnia i porównuje formy inwestowania i wynikające z nich ryzyko. III. Planowanie i kariera zawodowa. Uczeń opisuje mocne strony swojej osobowości; analizuje dostępność rynku pracy w odniesieniu do własnych kompetencji i planów zawodowych. IV. Zasady etyczne. Uczeń wyjaśnia zasady etyczne w biznesie i w relacjach pracownik – pracodawca, potrafi ocenić zachowania pod względem etycznym.	I. Wiedza. 1. Poznanie elementarnych pojęć z zakresu podstaw przedsiębiorczości. 2. Rozumienie istoty przedsiębiorczości oraz poznanie jej roli w gospodarce i życiu człowieka. 3. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami oraz poznanie roli państwa w procesach gospodarczych. 4. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta. 5. Rozumienie roli pieniądza, rynków i instytucji finansowych w gospodarce, funkcjonowaniu przedsiębiorstw i życiu człowieka. 6. Poznanie rodzajów podatków, ich wpływu na budżety państwa, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. 7. Dostrzeganie znaczenia ubezpieczeń w działalności gospodarczej i życiu człowieka. 8. Rozumienie funkcjonowania rynku pracy, zasad aktywnego poszukiwania pracy, przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej, poznanie praw oraz obowiązków pracownika i pracodawcy. 9. Poznanie zasad funkcjonowania przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej, form organizacyjno-prawnych, innowacyjnych modeli biznesowych i procedury rejestracji działalności gospodarczej. 10. Rozumienie zasad zarządzania, roli marketingu oraz społecznej odpowiedzialności w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

Realizacja przedmiotu – zagadnienia z podstawy programowej

Cele edukacyjne

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Wyszukiwanie informacji z różnych źródeł, ich selekcja i analizowanie.
2. Stosowanie w praktyce kluczowych pojęć związanych z przedsiębiorczością.
3. Podejmowanie przemyślanych decyzji na podstawie wskaźników ekonomicznych oraz samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce.
4. Odpowiedzialne gospodarowanie pieniędzmi, analizowanie, ocenianie i świadome korzystanie z usług finansowych oraz inwestowanie kapitału z wykorzystaniem wiedzy na temat praw klienta usług finansowych.
5. Podejmowanie niezależnych, odpowiedzialnych decyzji finansowych w odniesieniu do własnych zasobów.
6. Podnoszenie kompetencji osobistych i społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz wzmacnianie motywacji do pracy.
7. Analizowanie oferty rynku pracy, sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, dokonywanie autoprezentacji oraz korzystne prezentowanie się podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
8. Rozróżnianie skutków wynikających z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy oraz wykonywania czynności na podstawie umów cywilnoprawnych i analizowanie przepisów Kodeksu pracy.
9. Analizowanie otoczenia przedsiębiorstwa, w tym rynku, na którym działa.
10. Projektowanie działań w zakresie zakładania własnego przedsiębiorstwa lub podejmowania innych przedsięwzięć o charakterze społeczno-ekonomicznym.
11. Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
12. Efektywne uczestniczenie w pracy zespołowej z wykorzystaniem umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz wdrażanie zasad skutecznego przywództwa w organizacji.
13. Rozpoznawanie działań etycznych i nieetycznych w życiu gospodarczym oraz przejawów społecznej odpowiedzialności biznesu.

III. Kształtowanie postaw.

1. Wykorzystanie zdobytej wiedzy ekonomicznej do rozwijania własnej postawy przedsiębiorczej jako jednego z podstawowych

Realizacja przedmiotu – zagadnienia z podstawy programowej

Cele edukacyjne

warunków aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym, w tym skutecznego wykonywania pracy najemnej i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

2. Korzystanie z szans pojawiających się na rynku, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość oraz zdolność do pokonywania barier wewnętrznych i zewnętrznych.
3. Docenianie postaw przedsiębiorczych w życiu codziennym, gotowość do czynnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym kraju oraz współodpowiedzialność za jego rozwój.
4. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej.
5. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.
6. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami, w tym obowiązkami podatkowymi.
7. Kształtowanie w sobie odpowiedzialnych postaw jako przyszłych pracowników i pracodawców oraz należytego wypełnienia obowiązków, a także sprawiedliwego, opartego na prawości i dążeniu do prawdy traktowania pracowników.
8. Kształtowanie proaktywności, odpowiedzialności za siebie i innych oraz umiejętnego godzenia własnego dobra z dobrem innych ludzi.
9. Zainteresowanie prowadzeniem własnej działalności gospodarczej oraz motywacja do ciągłego samorozwoju i inwestowania w siebie.
10. Kształtowanie postawy otwartości i szacunku do innych osób oraz zdolności podejmowania dialogu i współpracy.
11. Przyjmowanie postaw etycznych, społecznej solidarności i odpowiedzialności w życiu gospodarczym.

Podsumowanie

W nowej podstawie programowej cele kształcenia są zapisane bardziej szczegółowo. W zakresie wiedzy położony jest **nacisk na poznanie i rozumienie funkcjonowania gospodarki z uwzględnieniem instytucji finansowych, ubezpieczeń, rynku pracy oraz zasad funkcjonowania przedsiębiorstw.**

Realizacja przedmiotu – zagadnienia z podstawy programowej

Nauczyciel a realizacja podstawy programowej

I. Nowa podstawa programowa **za jedną z kluczowych umiejętności uznaje przygotowanie uczniów do planowania swojej przyszłości oraz aktywności zawodowej w roli pracowników najemnych lub osób prowadzących własną działalność gospodarczą**. Podstawą tej umiejętności jest zdobycie wiedzy ekonomicznej oraz poznanie funkcjonowania rynku finansowego. Jest to **podobne ujęcie problemu do tego w starej podstawie**.

II. Zapis treści nauczania w obydwu przypadkach jest przedstawiony formie czynnościowej. **Nowa podstawa jest znacznie obszerniejsza**, świadczy o tym więcej szczegółowych treści oraz większa objętość i szczegółowość poszczególnych pojedynczych opisów wymagań. Może to skutkować trudnościami w ich opanowaniu.

Podobieństwa starej i nowej podstawy programowej

1. Duża część zapisów szczegółowych wymagań starej i nowej podstawy jest **niemal identyczna lub bardzo zbliżona**. Dotyczy to takich zagadnień jak: cechy osoby przedsiębiorczej, przebieg kariery zawodowej zgodny z zasadami etyki, formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej, rodzaje rynków, formy i funkcje pieniądza, prawo popytu i podaży, analiza ofert instytucji finansowych, formy inwestowania kapitału, cykl koniunkturalny, wpływ państwa na gospodarkę, deficyt budżetowy, dług publiczny, budżet państwa, procedury rejestracji działalności gospodarczej, zasady pracy zespołowej, dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy, rozmowa kwalifikacyjna, formy wynagrodzeń, obliczanie wynagrodzenia netto, roczna deklaracja podatkowa, zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika.
2. Zagadnienia są podobne, ale **zapisane w innym ujęciu**. Dotyczy to takich zagadnień jak: mocne i słabe strony własnej osobowości, prawa konsumenta, zalety gospodarki rynkowej na tle cech gospodarki nakazowo-rozdzielczej, system emerytalny, rodzaje podatków, otoczenie przedsiębiorstwa, mierniki i wskaźniki rynku pracy, motywy aktywności zawodowej, poszukiwanie pracy, narzędzia polityki pieniężnej, marketing i reklama.
3. Pewne zagadnienia są podobne, ale zostały **uszczegółowione i znacznie rozszerzone** w nowej podstawie programowej: podmioty gospodarki rynkowej, instytucje rynku finansowego, analiza ofert instytucji finansowych, biznesplan, podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw, zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie, przepisy Kodeksu pracy.
4. Niektóre zagadnienia są podobne, ale treści w nowej podstawie zostały **znacznie okrojone**: giełda papierów wartościowych i wskaźniki giełdowe.

Różnice starej i nowej podstawy programowej

Zagadnienia dotyczące psychologicznych podstaw przedsiębiorczości realizowane dotąd w szkole ponadgimnazjalnej zostały częściowo przeniesione do szkoły podstawowej i włączone do zajęć wiedzy o społeczeństwie. W nowej podstawie z przedsiębiorczości **pominięto szereg zagadnień**: inflacja, globalizacja gospodarki światowej, czynniki wytwórcze. Aby wiedza ucznia była spójna, należy jednak wprowadzić te treści do materiału nauczania przedsiębiorczości, gdyż uczeń bez wprowadzenia na przykład pojęcia inflacji nie będzie w stanie zrozumieć innych zagadnień gospodarczych.